

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Minister van Veiligheid en Justitie
De heer I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp: voorlopige bevindingen Commissie van toezicht op het beheer politie
Datum: 7 oktober 2014

Geachte heer Opstelten,

Sedert haar instelling in april jl. heeft de Commissie van toezicht (CvT) zich door gesprekken met de nationale politie (NP) en met zowel interne als externe stakeholders van de NP verdiept in de stand van zaken met betrekking tot het beheer van de NP. Daarnaast heeft zij kennisgenomen van de onderliggende wet- en regelgeving en van de beschikbare documentatie. Medio augustus informeerde ik u over de samenstelling, werkwijze en eerste indrukken van de CvT.

Bij onze activiteiten ter voorbereiding op ons jaarplan voor 2015 kwamen de volgende vragen aan bod:

- Welke doelstellingen worden met welke middelen en op welke termijn beoogd?
- Was is de voortgang per onderdeel van het beheer en hoe wordt die bewaakt?
- Op welke wijze wordt de onderlinge wisselwerking en prioritering tussen de onderdelen van het beheer geborgd en hoe komt dat tot uitdrukking in de algehele governance?

Tevens is beoordeeld in welke mate het gehanteerde organisatie-inrichtings- en besturingsmodel en de aanwezige expertise en menskracht bijdragen aan een succesvolle uitvoering van de omvangrijke beheeropdracht die aan de NP is toevertrouwd en hoe die zich verhoudt tot de uitvoerende verantwoordelijkheden van de NP.

Uit deze voorbereidende werkzaamheden vallen genoeg elementen te destilleren voor het jaarplan van de CvT. Alvorens dat echter te concretiseren en met goed resultaat te kunnen opvolgen, is het volgens de CvT van doorslaggevend en urgent belang dat de NP beter in positie wordt gebracht en meer ruggensteun krijgt om het beheer qua inhoud en structuur zodanig vorm te geven dat haar doelstellingen kunnen worden gerealiseerd. Zulks is volgens de CvT nu maar ten dele het geval.

Het beheer van een omvangrijke en complexe organisatie zoals de NP, met ook nog een publiekgerichte uitvoerende taak, zou ook zonder veranderopdracht al een majeure opgave zijn. De CvT constateert dat er desalniettemin voor is gekozen de veranderagenda zowel in uitvoering als verantwoordelijkheid te koppelen aan het 'going concern' op uitvoering en beleid. Het beeld dringt zich op van een voertuig waarvan al rijdende de motor en de banden moeten worden vervaardigd zonder dat de snelheid mag verminderen en van de rijrichting mag worden afgeweken. Een lastige, zo niet onmogelijke opdracht voor de bestuurder.

De NP heeft niettemin van meet af aan alles op alles gezet om invulling te geven aan deze zware opdracht. De grenzen van wat onder de huidige omstandigheden mogelijk is, komen volgens de CvT evenwel in zicht. Daarbij spelen o.a. de volgende factoren een rol:

- Het ontbreekt de NP aan voldoende eigen expertise en bijbehorende menskracht om op alle onderdelen van de bedrijfsvoering de omslag te kunnen maken van kleinschalig naar grootschalig. Op sommige punten van de bedrijfsvoering is het geheel meer dan de som der delen en vergen het managen en de dynamiek daarvan een ervaring en expertise die niet ruim voorhanden zijn binnen de NP;
- Op onderdelen van de bedrijfsvoering is het niet altijd eenvoudig vast te stellen welke doelstellingen met welke middelen op welke termijn worden beoogd en hoe de voortgang wordt bewaakt. Daardoor ontbreken vaak de objectieve gegevens die een indicatie en rechtvaardiging zouden kunnen geven van eventuele vertragingen en problemen die zich voordoen. Om die reden is het moeilijk aan het noodzakelijke verwachtingenmanagement te doen;
- Dientengevolge is het ook moeilijk vast te stellen hoe de prioritering tussen de verschillende aandachtsgebieden van beheer geschiedt, wat de onderlinge volgordelijkheid en wisselwerking is en wie de uiteindelijke regie daarop heeft;
- Door externe omstandigheden (NSS, MH17) moet door de korpsleiding terecht vaak voorrang worden gegeven aan uitvoerende taken, maar ontstaat er forse vertraging in de veranderagenda van de bedrijfsvoering;
- De NP heeft er sinds januari 2013 aanvullende taken bijgekregen zonder dat dit heeft geleid tot een aanpassing van de bij de totstandkoming van de NP beoogde taakstelling;
- De verantwoordelijkheid voor onderdelen van de bedrijfsvoering is nu bij verschillende leden van de korpsleiding belegd. De vraag is in hoeverre dat een gestructureerde en eenduidige aansturing bevordert. Volgens de CvT zou het beheer in één hand moeten komen zodat de algehele regiefunctie goed kan worden uitgeoefend.

De CvT heeft zeker niet de pretentie op basis van een aantal gevoerde gesprekken en een verkennend onderzoek zich een doorslaggevend en definitief oordeel aan te kunnen matigen over de wijze waarop de NP zich kwijt van haar bedrijfsvoering. Er is enorm veel werk verzet door de NP en er is ook al veel bereikt, ongetwijfeld ook zaken die niet bij de CvT in beeld zijn gekomen.

Om evenwel het huidige acquis zeker te stellen en met kans op resultaat de resterende taken af te ronden, is volgens de CvT de tijd aangebroken de gehele bedrijfsvoering en de manier waarop die binnen de NP is belegd nog eens grondig tegen het licht te houden en die samenhangend en toekomstbestendig in te richten. Anders ontstaat het risico dat de bedrijfsvoering een belemmerende in plaats van een faciliterende factor wordt voor de uitvoering en komen de beoogde efficiëntiewinst en financiële/ personele taakstelling op losse schroeven te staan.

In dit gehele traject moet voor het welslagen daarvan ook het thema communicatie een hoofdrol vervullen, zowel intern als extern. Dit thema, dat ook een bijdrage moet leveren aan de gewenste cultuuromslag, is tot op heden nog onderbelicht gebleven.

Op zich is het bepaald niet uitzonderlijk en zelfs wenselijk dat een complexe operatie zoals die nu is toevertrouwd aan de NP na verloop van tijd op basis van de

opgedane ervaringen en nieuwe inzichten tegen het licht wordt gehouden en waar nodig wordt bijgesteld. Het is van belang bij deze 'reset' alle interne stakeholders te betrekken en ook duidelijk ieders verantwoordelijkheden te benoemen zodat de gezamenlijke marsroute duidelijk is. De CvT acht een dergelijke koers van essentieel belang voor het slagen van de totstandkoming van de NP en beveelt u derhalve aan om dienovereenkomstige beslissingen te nemen.

Datum
7 oktober 2014

De bevindingen van de CvT werden door mij gedeeld met uw SG, DGPOL, de Korpsleiding, de Inspectie VenJ en de Review Board. In een gesprek met u op maandag 20 oktober a.s. dat ook zal worden bijgewoond door uw inspectie en de voorzitter van de Review Board, licht ik het bovenstaande graag toe.

Hoogachtend,

Ed Kronenburg
Voorzitter Commissie van toezicht op het beheer politie